

PROTOKÓŁ KONTROLI

kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Czyżewie, ul. Mazowiecka 34, 18-220 Czyżew, zwanym w dalszej części protokołu „Ośrodkiem”, „GOPS”. Kierownikiem Ośrodka jest pani Maria Marciniak.

Kontrolę w dniu 28.05.2014r. przeprowadziły:

1. Katarzyna Kuprianowicz-Spirydonow – inspektor wojewódzki – kierująca zespołem inspektorów,
2. Małgorzata Osipowicz – starszy inspektor wojewódzki,

na podstawie pisemnych upoważnień do kontroli z dnia 13.05.2014r., znak PS-I.431.1.24.2014.KK, wydanych z upoważnienia Wojewody Podlaskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej pana Andrzeja Kozłowskiego.

Wyjaśnień udzielała pani Maria Marciniak – kierownik GOPS w Czyżewie.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą

Prawidłowość realizacji przez gminę zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, określonych w art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493 ze zm.), zwanej dalej ustawą, od dnia 01.01.2013r. do dnia kontroli.

W toku postępowania kontrolnego ustalono:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czyżewie realizuje zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie na podstawie statutu Ośrodka, stanowiącego załącznik do uchwały Nr II/13/10 Gminy Czyżew-Osada z dnia 21 grudnia 2010 r. w sprawie nadania Statutu Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Czyżewie. Uchwałą Nr XXXIV/239/14 Rady Miejskiej w Czyżewie z dnia 31 stycznia 2014 r. w sprawie zmiany Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czyżewie wprowadzono zmiany dotyczące m. in. podstaw działania Ośrodka.

Wykonywanie zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, od dnia 1 grudnia 2012 r. powierzono kierownikowi Ośrodka oraz dwóm pracownikom socjalnym.

Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie, zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy

Rada Miejska w Czyżewie w dniu 29 grudnia 2011r. przyjęła uchwałę Nr VI/45/11 w sprawie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2016.

Program, stanowiący załącznik do ww. uchwały, zawiera ogólne informacje o zjawisku przemocy, przedstawiono również charakterystykę problemu przemocy w rodzinie w gminie Czyżew.

Głównym celem Programu jest zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie i jej negatywnych skutków na terenie miasta i gminy Czyżew. Cele szczegółowe Programu to:

1. Powołanie Zespołu interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
3. Zmniejszenie negatywnych skutków przemocy u osób krzywdzonych.
4. Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się problemem przemocy w rodzinie.

Do każdego celu określono działania przewidziane do wykonania. Nie opracowano jednak harmonogramu realizacji zadań określonych w Programie, nie wskazano mierników określających stopień realizacji poszczególnych zadań.

Partnerami Programu są Urząd Miejski w Czyżewie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Posterunek Policji, Służba Zdrowia, Placówki Oświatowe, GKRPA, Organizacje społeczne i pozarządowe, Kościół oraz społeczność lokalna – w większości nie są jednak wskazani konkretni realizatorzy Programu, jak również nie określono zakresu odpowiedzialności poszczególnych partnerów przy realizacji poszczególnych działań..

Przewidywane efekty Programu to:

1. Zmniejszenie rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Zmniejszenie liczby rodzin, w których interwencje były podejmowane wielokrotnie.
3. Zwiększenie skuteczności i dostępności pomocy dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

4. Zwiększenie społecznej świadomości, wrażliwości i zaangażowania wobec zjawiska przemocy.
5. Usprawnienie systemu pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.

Program nie zawiera informacji dotyczących sposobu monitorowania oraz sprawozdawczości z realizacji zakładanych celów.

Źródło finansowania zadań zawartych w Programie to środki finansowe z budżetu gminy Czyżew.

W okresie objętym kontrolą realizowano zadania wynikające z ww. Programu opisane w protokole z przyjęcia ustnych wyjaśnień.

Akta kontroli, str. 27-38

Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie, zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy

W GOPS w Czyżewie poradnictwo, o którym mowa w art. 6 ust. 2 pkt 2 ustawy było prowadzone na bieżąco przez pracowników socjalnych w ramach świadczonej pracy socjalnej – udzielanie porad dokumentowano w kwestionariuszach rodzinnych wywiadów środowiskowych. W Ośrodku prowadzony jest także „Rejestr Niebieskich Kart”, w którym odnotowywane są informacje dotyczące m. in. udzielonej pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Osoby zainteresowane, dotknięte przemocą w rodzinie, informowano o możliwości skorzystania z pomocy punktu konsultacyjnego, mającego siedzibę w Powiatowym Urzędzie Pracy w Wysokiem Mazowieckiem. W punkcie konsultacyjnym świadczone jest bezpłatne poradnictwo psychologiczne (we wtorki i czwartki w godz. 14.30-17.30 oraz środy w godz. 12.30-15.30) i prawne (dni i godziny – j.w.). Zespół Szkół im. Szarych Szeregów w Czyżewie zatrudnia pedagoga szkolnego – specjalistę terapii uzależnień, pracującego z rodzinami dotkniętymi lub zagrożonymi problemem przemocy (we wtorki i środy w godz. 12.30-13.30).

Ponadto w Wysokiem Mazowieckiem funkcjonuje Klub Rodzin Abstynenckich „Łabędź” udzielający wsparcia osobom uzależnionym i ich rodzinom. Osoby uzależnione i ich rodziny mogą również skorzystać z pomocy specjalistów z Wojewódzkiego Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Łomży i Poradni Uzależnień w Zambrowie.

Z wyjaśnień kierownika Ośrodka oraz przedłożonej dokumentacji wynika, że na terenie gminy Czyżew prowadzone są działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie. Działania profilaktyczne prowadzone były zarówno przez GOPS (m. in. przygotowano i upowszechniano materiały informacyjne o tematyce dotyczącej przeciwdziałania przemocy w rodzinie), jak i przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji w Wysokiem Mazowieckiem, którzy w placówkach oświatowych gminy Czyżew zorganizowali spotkania, podczas których poruszano m. in. tematy związane z przemocą w rodzinie.

Akta kontroli str. 27-38, 15-18

Ponadto w Urzędzie Miejskim w Czyżewie, gdzie swoją siedzibę ma również GOPS, znajdują się informacje m. in. o instytucjach zajmujących się udzielaniem pomocy osobom dotkniętym problemem przemocy w rodzinie.

Od 01.01.2013 r. do dnia kontroli podejmowano interwencje w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w ramach realizacji procedury „Niebieskie Karty” – w 2013 roku w gminie Czyżew wypełniono 14 Niebieskich Kart, we wszystkich przypadkach procedura została wszczęta przez Policję. W 2014 r. do dnia kontroli procedurę w 12 przypadkach również wszczęła Policja.

Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia, na podstawie art.6 ust 2 pkt 3 ustawy

W gminie Czyżew, w okresie objętym kontrolą nie występowały sytuacje, które wymagałyby skierowania do ośrodka wsparcia. Z informacji udzielonych przez kierownika Ośrodka wynika, że jeżeli nastąpi konieczność zapewnienia schronienia osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej,

pracownicy Ośrodka podejmą działania w celu ich umieszczenia w jednym z ośrodków interwencji kryzysowej z terenu województwa (aktualny wykaz OIK znajduje się w Ośrodku).

Nie wykonywano również czynności, o których mowa w art. 12a ustawy, tj. nie odbierano dziecka w razie bezpośredniego zagrożenia jego życia lub zdrowia, w związku z przemocą w rodzinie. Nie występowały sytuacje, które wymagałyby wykonania ww. czynności.

Tworzenie i funkcjonowanie zespołów interdyscyplinarnych, zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 4 ustawy

Na podstawie z art. 9a ust. 15 ustawy została przyjęta uchwała Nr VI/60/11 Rady Miejskiej w Czyżewie z dnia 30 maja 2011r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zespół interdyscyplinarny (dalej zwany ZI) został powołany zarządzeniem Nr 88/2011 Burmistrza Czyżewa z dnia 13 grudnia 2011r. w sprawie powołania i składu zespołu interdyscyplinarnego. Zmian w składzie Zespołu dokonano Zarządzeniem Nr 244/2014 z dnia 16 stycznia 2014r.

Celem zapewnienia współpracy, w zakresie tworzenia i skutecznej realizacji ustawowych zadań ZI, zgodnie z art. 9a ust. 8 podpisano porozumienia o współpracy w zespole interdyscyplinarnym z sześcioma podmiotami wchodzącymi w jego skład.

Z treści zarządzenia oraz podpisanych porozumień, wynika, że w skład ZI nie wchodzi przedstawiciel organizacji pozarządowych oraz kurator sądowy, co jest niezgodne z art. 9a ust. 3 pkt 6 i ust. 4 ustawy. Jeden z członków ZI jest wymieniony w ww. zarządzeniu jako przedstawiciel Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych/ kurator sądowy – w trakcie kontroli ustalono, że jest to reprezentant GKRPA.

Akta kontroli str. 27-38, 19-26

ZI realizuje zadania określone w art. 9b ust. 1 i 2 ustawy poprzez m. in. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie w celu przeciwdziałania temu zjawisku, rozpowszechnienie informacji o możliwościach uzyskania pomocy w środowisku lokalnym, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Akta kontroli str. 27-38

Przed przystąpieniem do prac wszyscy członkowie ZI złożyli Burmistrzowi Gminy Czyżew oświadczenia o zachowaniu poufności informacji i danych uzyskanych przy realizacji zadań.

W okresie objętym kontrolą Zespół spotkał się na 23 posiedzeniach, które odbyły się w następujących terminach: 10.01.2013r., 29.04.2013r., 08.05.2013r., 12.06.2013r., 24.06.2013r., 03.07.2013r., 10.07.2013r., 24.07.2013r., 21.10.2013r., 11.12.2013r., 28.12.2013r., 07.01.2014r., 16.01.2014r., 22.01.2014r., 18.02.2014r., 25.02.2014r., 05.03.2014r., 12.03.2014r., 17.03.2014r., 26.03.2014r., 16.04.2014r., 30.04.2014r. oraz 19.05.2014r. Zgodnie z art. 9a ust. 7 ustawy posiedzenia zespołu interdyscyplinarnego odbywają się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące, zatem w jednym przypadku nie zachowano częstotliwości odbywania posiedzeń (10.01.2013r.–29.04.2013r. – odstęp między posiedzeniami ZI wynosił więcej niż 3 miesiące).

W okresie objętym kontrolą nie powoływano grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach.

Zgodnie z art. 9b ust. 3 ustawy opracowywano i realizowano plan pomocy w indywidualnych przypadkach, monitorowano sytuację rodzin i dokumentowano podejmowane działania.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czyżewie zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną ZI, zgodnie z art. 9a ust. 9 ustawy.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek prowadził 40 spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty” (NK) na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245), w tym 14 wszczętych przed 2013 r., 14 – w 2013r. oraz 12 – w 2014 r. do dnia kontroli. W okresie objętym kontrolą procedurę zakończono w 18 sprawach.

W trakcie kontroli sprawdzono 100% dokumentacji formalnej potwierdzającej realizację zadania.

Kontroli poddano 4 losowo wybrane akta rodzin:

1. NK-A z dnia 19.06.2013 r.,
2. NK-A z dnia 02.03.2013 r.,
3. NK-A z dnia 10.03.2014 r., NK-A z dnia 06.04.2014 r. wypełniona w związku z podejrzeniem dopuszczenia się po raz kolejny stosowania przemocy w rodzinie,
4. NK-A z dnia 30.04.2012 r.

W skontrolowanych sprawach stwierdzono:

- brak potwierdzenia przekazania formularza "Niebieska Karta - A" wszystkim członkom ZI, co jest niezgodne z § 8 ust. 1 ww. rozporządzenia, który stanowi, że przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego po otrzymaniu formularza NK-A niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego otrzymania, przekazuje go członkom zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej – sprawy numer 1 – 4,
- brak powiadomienia wszystkich podmiotów uczestniczących w procedurze o jej zakończeniu, co jest niezgodne z § 18 ust. 3 ww. rozporządzenia, który stanowi, że o zakończeniu procedury powiadamia się podmioty uczestniczące w procedurze po jej zakończeniu – sprawy numer 1 i 4,
- niestosowanie wzorów formularzy NK-C i NK-D, stanowiących załącznik Nr 3 i Nr 4 do ww. rozporządzenia – sprawy numer 1 – 4.

Akta kontroli str. 39-46

Przyczyną stwierdzonych nieprawidłowości, opisanych w protokole, było niestosowanie lub niewłaściwe stosowanie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, a także rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Za powstałe nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czyżewie.

Zgodnie z § 18 ust. 1- 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126, poz. 718) Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czyżewie przysługuje prawo do:

- zgłoszenia na piśmie, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego w Białymstoku, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania,
- odmowy podpisania protokołu i złożenia w terminie 7 dni wyjaśnień dotyczących przyczyn tej odmowy.

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden doręczono Kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czyżewie.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu w książce kontroli prowadzonej przez GOPS w Czyżewie pod numerem 4/2014.

Czyżew, dnia 23.06.2014r.

.....
(miejsce i data podpisania protokołu kontroli)

Maria Marciniak

.....
podpis kierownika podmiotu kontrolowanego

Katarzyna Kuprianowicz-Spirydonow

.....
Małgorzata Osipowicz

.....
podpisy kontrolujących

Jeden egzemplarz protokołu otrzymałam:

Czyżew, dnia 23.06.2014r. Maria Marciniak

.....
(miejsce, data i podpis kierownika podmiotu kontrolowanego)